

Promlčecí doba nároku na zaplacení dorovnání podle § 220k odst. 1 a 5 obch. zák.

Promlčecí doba nároku na zaplacení dorovnání podle § 220k odst. 1 a 5 obch. zák. počíná běžet od právní moci rozhodnutí vydaného v předchozím řízení, nikoliv ode dne, kdy se zápis o převodu jmění do obchodního rejstříku stane účinným vůči třetím osobám. Běžela-li by promlčecí doba tohoto nároku již od účinnosti zápisu do obchodního rejstříku, mohlo by k promlčení daného práva dojít dříve, než by byla přiměřenost vypořádání pravomocně přezkoumána v řízení zahájeném jiným menšinovým akcionářem, a úprava závaznosti vůči ostatním akcionářům, obsažená v § 220k odst. 5 obch. zák., by tak ztratila svůj smysl.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 1583/2014, ze dne 18.6.2014)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci navrhovatele JUDr. L. A., zastoupeného JUDr. P.Z., advokátem, se sídlem v P., za účasti společnosti O. S. CZECH REPUBLIC, s. r. o., se sídlem v R.p.R., zastoupené JUDr. A.B., advokátkou, se sídlem v P., o zaplacení 604.800,- Kč s příslušenstvím, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 26 Cm 20/2012, o dovolání společnosti proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. září 2013, č. j. 8 Cmo 74/2013-94, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

Usnesením ze dne 8. listopadu 2012, č. j. 26 Cm 20/2012-32, Krajský soud v Ostravě zamítl návrh, kterým se JUDr. L. A. proti O.S. CZECH REPUBLIC, s. r. o. (dále též jen „společnost“) domáhal zaplacení 604.800,- Kč s příslušenstvím specifikovaným ve výroku rozhodnutí (výrok I.), a rozhodl o nákladech řízení (výrok II.).

Vrchní soud v Olomouci v záhlaví označeným usnesením změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že zavázal společnost zaplatit navrhovateli 604.800,- Kč s příslušenstvím ve výroku specifikovaným (první výrok), a rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů (druhý a třetí výrok).

Soudy vyšly z toho, že:

- 1) Navrhovatel byl akcionářem společnosti, vlastnícím k 3. říjnu 2005 48.000 ks akcií této společnosti o jmenovité hodnotě 10,- Kč.
- 2) Společnost zanikla ke dni 14. září 2005 převodem jmění na hlavního akcionáře.
- 3) V řízení vedeném před Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. 6 Cm 64/2004, byla na návrh jiných akcionářů přezkoumána přiměřenost vypořádání poskytnutého hlavním akcionářem (dále též jen „předchozí řízení“). Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. dubna 2008, č. j. 6 Cm 64/2004-481, bylo stanoveno dorovnání 12,60 Kč na jednu akcii. Dané rozhodnutí (ve spojení s potvrzujícím usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. dubna 2010, č. j. 8 Cmo 75/2009-585) nabylo právní moci 25. června 2010.
- 4) Návrh na zahájení řízení v projednávané věci byl doručen soudu prvního stupně 10. února 2012.

Soud prvního stupně uzavřel, že návrh na zahájení řízení v projednávané věci byl podán po uplynutí dvouměsíční prekluzivní lhůty vyplývající z § 220p odst. 4 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku, ve znění účinném do 30. června 2008 (dále jen „obch. zák.“), neboť tato lhůta uplynula již

14. listopadu 2005.

Smyslem právní konstrukce vyplývající z § 220k odst. 5 obch. zák., podle níž je nástupnická společnost vázána pravomocným rozhodnutím vydaným v předchozím řízení ohledně základu nároku i vůči jiným akcionářům, je - podle názoru soudu prvního stupně - vyloučit, aby otázka přiměřenosti vypořádání byla opětovně přezkoumávána v dalších řízeních zahájených jinými minoritními akcionáři, stanovit výši vypořádání v jednom řízení na základě jednoho dokazování a takto pravomocně zjištěnou výši dorovnaní „vztáhnout na všechny akcie, jejichž vlastníci (akcionáři) projeví v zákonem stanovené lhůtě dvou měsíců nesouhlas s určenou cenou. Žádný z těchto (zbývajících, menšinových) akcionářů totiž není vyňat z působnosti § 220p odst. 4 obch. zák., pokud jde o lhůtu 2 měsíců na uplatnění tohoto práva.“

Prekluzivní lhůta dvou měsíců stanovená v § 220p odst. 4 obch. zák. je podle soudu prvního stupně určena ve prospěch nástupnické společnosti, když po jejím uplynutí je tato schopna zjistit dopad do své majetkové sféry, a to podle počtu akcionářů, kteří svůj nesouhlas s výší vypořádání uplatnili podáním návrhu k soudu. V opačném případě (tedy mohli-li by další akcionáři uplatnit své právo u soudu i po uplynutí dané dvouměsíční lhůty) by společnost musela počítat s tím, že v budoucnu mohou být vzneseny další majetkové nároky akcionářů původní společnosti, přičemž tato povinnost by byla nepřiměřená vzhledem k právu akcionáře požadovat dorovnaní výše vypořádání až po skončení soudního řízení zahájeného jiným akcionářem. Takový výklad by navíc založil významnou nerovnost v právním postavení jednotlivých menšinových akcionářů vůči nástupnické společnosti.

Odvolací soud, poukazuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. ledna 2012 sp. zn. 29 Cdo 534/2011, naproti tomu uvedl, že formulaci „i vůči ostatním akcionářům“ uvedenou v § 220k odst. 5 obch. zák. je nutné vykládat tak, že zákonodárce jí mínil všechny ostatní akcionáře, to je i ty, kteří nepodali návrh podle § 220k odst. 1 obch. zák., a že lhůta k uplatnění nároku na doplatek přisouzeného dorovnaní nemohla skončit před nabytím právní moci rozhodnutí, jímž bylo o tomto doplatku rozhodnuto.

Lhůtu k uplatnění předmětného práva navrhovatele je podle odvolacího soudu třeba posoudit podle obecných ustanovení obchodního zákoníku o promlčení, přičemž počátek běhu promlčecí lhůty spadá v jedno se dnem nabytí právní moci rozhodnutí vydaného v předchozím řízení, tedy dne 25. června 2010. Nárok uplatněný navrhovatelem v projednávané věci tak promlčen není.

Nástupnická společnost nemůže podle odvolacího soudu důvodně namítat ani „právní nejistotu“ po dobu běhu dané promlčecí doby (ohledně okolnosti, zda a kolik minoritních akcionářů nárok na dorovnaní uplatní), neboť musí již v souvislosti s rozhodnutím o převzetí jmění počítat s tím, že bude třeba uspokojit nároky všech menšinových akcionářů.

Společnost napadla rozhodnutí odvolacího soudu v celém rozsahu dovoláním, opírajíc jeho přípustnost o ustanovení § 237 o. s. ř., namítajíc, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci, a navrhuje, aby dovolací soud změnil rozhodnutí odvolacího soudu tak, že se rozhodnutí soudu prvního stupně potvrzuje a navrhovatel se zavazuje zaplatit společnosti náklady řízení před soudy všech stupňů.

Dovolatelka namítá, že rozhodnutí odvolacího soudu je v rozporu s usnesením Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 534/2011, byť na ně odkazuje, neboť „odvolací soud vytrhuje jednotlivé věty jak ze zákonných ustanovení, tak ze zmíněného usnesení, a význam zákona i citované judikatury tak zkresluje“.

Dovolatelka nesouhlasí se závěrem, podle něhož lhůta k uplatnění práva navrhovatele na dorovnaní podle § 220p odst. 4 obch. zák. je lhůtou promlčecí v délce čtyř let, která počíná běžet od dne nabytí

právní moci rozhodnutí vydaného v předchozím řízení. Dle jejího názoru stanoví obchodní zákoník dvouměsíční prekluzivní lhůtu k uplatnění předmětného práva, počínající dnem, kdy se zápis o převodu jmění do obchodního rejstříku stane účinným vůči třetím osobám, a proto nelze konstruovat výše uvedenou dobu promlčecí, s níž obchodní zákoník v žádném ustanovení nepočítá.

Dle názoru dovolatelky z rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 534/2011 naopak vyplývá, že právo domáhat se přezkoumání přiměřenosti vypořádání soudem může v zákonem stanovené lhůtě (2 měsíců dle § 220p odst. 4 obch. zák.) uplatnit u soudu každý akcionář zúčastněné společnosti a neučiní-li tak, sám zanedbal ochranu svých práv, na čemž nemění nic ani to, že § 220k odst. 5 obch. zák. rozšiřuje účinky rozhodnutí, kterým soud přezkoumal výši přiměřenosti vypořádání k návrhu jiného akcionáře, i na ostatní akcionáře.

Napadený závěr odvolacího soudu nelze dle dovolatelky opřít ani o obchodněprávní princip ochrany menšiny, neboť stanovením totožných podmínek pro uplatnění daného nároku všem menšinovým akcionářům žádná jejich práva porušena nejsou, stejně jako o princip rovného zacházení se všemi akcionáři, neboť společnost všem menšinovým akcionářům, kteří svá práva řádně uplatnili, zaplatila dorovnání v plné výši stanovené soudem – se všemi tak zacházela stejně.

Navrhovatel ve vyjádření k dovolání zpochybňuje jednotlivé dovolací námitky a navrhuje dovolání zamítnout.

Nejvyšší soud shledává dovolání přípustným podle § 237 o. s. ř., neboť otázka, v jaké lhůtě může akcionář uplatnit nárok na zaplacení dorovnání podle § 220p odst. 4 a § 220k odst. 1, 5 a 7 obch. zák., byla-li přiměřenost vypořádání přezkoumána v jiném řízení zahájeném jiným menšinovým akcionářem, nebyla dosud dovolacím soudem řešena.

Dovolání není důvodné.

Úvodem Nejvyšší soud podotýká, že ačkoli dovolatelka ohlašuje napadení rozhodnutí odvolacího soudu v celém rozsahu, z obsahu dovolání je zřejmé, že zpochybňuje pouze rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé; výroky o nákladech řízení před soudy obou stupňů se proto dovolací soud nezabýval.

S ohledem na okamžik vzniku práva navrhovatele na dorovnání je pro další úvahy Nejvyššího soudu rozhodné znění níže uvedených ustanovení účinné k 14. září 2005, tedy obchodního zákoníku naposledy ve znění zákona č. [216/2005](#) Sb.

Z § 220k odst. 1 obch. zák. vyplývá, že není-li výměnný poměr akcií spolu s případnými doplatky uvedený ve smlouvě o fúzi přiměřený, má každý z akcionářů zúčastněné společnosti vůči nástupnické společnosti právo na dorovnání v penězích (dále jen „právo na dorovnání“). Ustanovení § 220a odst. 5 o maximální výši doplatků se nepoužije. Smlouva o fúzi může určit, že se o přezkoumání výměnného poměru akcií a určení výše dorovnání v penězích bude rozhodovat v rozhodčím řízení.

Podle § 220p odst. 4 obch. zák. na místo smlouvy o fúzi se vyhotovuje smlouva o převzetí jmění hlavním akcionářem (dále jen „smlouva o převzetí“), která musí být uzavřena mezi společností a hlavním akcionářem. Místo výměnného poměru akcií a lhůty při jejich výměně se ve smlouvě o převzetí uvádí výše a lhůta vypořádání v penězích. Tato lhůta nesmí být delší než dva měsíce ode dne zápisu převodu jmění do obchodního rejstříku. Ustanovení § 220k odst. 1, 5 a 7 platí přiměřeně. Ve smlouvě o převzetí musí být menšinoví akcionáři upozorněni na to, že mají právo na vypořádání v penězích a právo žádat o přezkoumání výše vypořádání v penězích, s tím, že toto právo mají, i když na valné hromadě budou hlasovat pro smlouvu o převzetí, a že je mohou uplatnit ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy se zápis převodu jmění do obchodního rejstříku stane účinným vůči třetím

osobám.

Z § 220k odst. 5 obch. zák. vyplývá, že soudní rozhodnutí, kterým se akcionáři přiznává právo na dorovnání, je pro nástupnickou společnost co do základu přiznaného práva závazné i vůči ostatním akcionářům.

V usnesení ze dne 24. ledna 2012, sp. zn. 29 Cdo 534/2011 (jež je veřejnosti dostupné na webových stránkách Nejvyššího soudu), dovolací soud uvedl, že předpokladem pro to, aby se akcionáři, kteří neuplatnili v zákonem stanovené lhůtě právo na přezkoumání vypořádání v penězích podle § 220 k odst. 1 obch. zák., mohli domoci doplacení poskytnutého vypořádání na základě rozhodnutí soudu v řízení zahájeném na návrh jiného akcionáře, je, aby soud v takovém řízení posoudil, zda bylo poskytnutí vypořádání přiměřené.

V projednávané věci byla přiměřenost vypořádání přezkoumána v předchozím řízení. Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. dubna 2008, č. j. 6 Cm 64/2004-481, byl stanoven doplatek 12,60 Kč na jednu akcii. Nabytím právní moci se tak toto rozhodnutí s ohledem na § 220k odst. 5 obch. zák. stalo závazné co do základu přiznaného práva - tj. ohledně doplatku 12,60 Kč na jednu akcii o jmenovité hodnotě 10,- Kč - i vůči navrhovateli, jakožto dalšímu akcionáři zanikající společnosti.

Z § 220p odst. 4 obch. zák. vyplývá, že v zákonné dvouměsíční lhůtě je akcionář povinen uplatnit právo na přezkoumání přiměřenosti vypořádání poskytnutého hlavním akcionářem, nikoliv též právo na zaplacení konkrétní výše dorovnání, jež byla stanovena (pro nástupnickou společnost závazně též vůči jiným menšinovým akcionářem) v jiném řízení.

Z obsahu návrhu na zahájení řízení v projednávané věci se přitom podává, že navrhovatel se domáhá (pouze) zaplacení předmětné částky (nikoliv přezkoumání přiměřenosti vypořádání), vycházející z výše uvedeného pravomocného rozhodnutí soudu vydaného v předchozím řízení, v němž byla přiměřenost vypořádání již přezkoumána a stanoveno dorovnání 12,60 Kč na jednu akcii.

Závěr odvolacího soudu, podle něhož navrhovatel nebyl povinen podat návrh na zaplacení konkrétní výše dorovnání v dvouměsíční lhůtě stanovené § 220p odst. 4 obch. zák. je tudíž správný.

Podle § 387 odst. 2 obch. zák. promlčení podléhají všechna práva ze závazkových vztahů s výjimkou práva vypovědět smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou.

Z § 397 obch. zák. vyplývá, že nestanoví-li zákon pro jednotlivá práva jinak, činí promlčecí doba čtyři roky.

Právo na zaplacení konkrétní výše dorovnání podle § 220k odst. 1 obch. zák. je právem z obchodněprávního závazkového vztahu, pro něž zákon zvláštní délku promlčecí doby nestanoví. Dané právo se tak promlčuje v obecné čtyřleté promlčecí době podle § 397 obch. zák.

Nejvyšší soud sdílí i závěr odvolacího soudu, podle něhož promlčecí doba nároku na zaplacení dorovnání podle § 220k odst. 1 a 5 obch. zák. počíná běžet od právní moci rozhodnutí vydaného v předchozím řízení, nikoliv ode dne, kdy se zápis o převodu jmění do obchodního rejstříku stane účinným vůči třetím osobám. Běžela-li by promlčecí doba tohoto nároku již od účinnosti zápisu do obchodního rejstříku, mohlo by k promlčení daného práva dojít dříve, než by byla přiměřenost vypořádání pravomocně přezkoumána v řízení zahájeném jiným menšinovým akcionářem, a úprava závaznosti vůči ostatním akcionářům, obsažená v § 220k odst. 5 obch. zák., by tak ztratila svůj smysl.

Nejvyšší soud se proto ztotožňuje se závěrem odvolacího soudu, podle něhož navrhovatel uplatnil své právo u soudu včas.

Jelikož právní posouzení věci odvolacím soudem je správné a dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř. není dán, Nejvyšší soud dovolání podle § 243d písm. a/ o. s. ř. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů dovolacího řízení se opírá o ustanovení § 243c odst. 3, § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., když dovolání společnosti bylo zamítnuto, navrhovateli tak vzniklo právo na náhradu účelně vynaložených nákladů dovolacího řízení.

Náklady řízení sestávají z odměny za zastupování advokátem, jež podle § 6 odst. 1, § 8 odst. 1, § 7 bod 6 a § 11 odst. 1 písm. k/ vyhlášky č. [177/1996](#) Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném od 1. ledna 2014, činí 10.740,- Kč, a náhrady hotových výdajů ve výši 300,- Kč za jeden úkon právní služby (vyjádření k dovolání) podle § 13 odst. 3 vyhlášky č. [177/1996](#) Sb., s připočtením náhrady za 21% daň z přidané hodnoty ve výši 2.318,40 Kč tak Nejvyšší soud přiznal navrhovateli k tíži společnosti celkem 13.358,40 Kč.

K důvodům, pro které Nejvyšší soud při výpočtu odměny za zastupování vycházel z advokátního tarifu, srov. např. rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 15. května 2013, sp. zn. 31 Cdo 3043/2010, uveřejněný pod číslem 73/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.

Rozhodné znění občanského soudního řádu, podle kterého Nejvyšší soud dovolání projednal a rozhodl o něm (do 31. prosince 2013), se podává z článku II. bodu 2 zákona č. [293/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Proti tomuto usnesení není přípustný opravný prostředek.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)